

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Vi firar i dag tredje söndagen efter Trefaldighet med temat *Guds förekommande nåd*. Vår predikotext är episteltexten, Ef 2:1–10:

1 Också er har Gud gjort levande, ni som var döda genom era överträdelser och synder. 2 Tidigare levde ni i dem på den här världens sätt och följde härskaren över luftens välde, den ande som nu är verksam i olydnadens barn. 3 Bland dem var vi alla en gång, när vi följde våra köttsliga begär och gjorde vad köttet och tankarna ville. Av naturen var vi vredens barn, precis som de andra.

4 Men Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek, 5 även när vi ännu var döda genom våra överträdelser, att han har gjort oss levande med Kristus. Av nåd är ni frälsta! 6 Han har uppväckt oss med honom och satt oss med honom i den himmelska världen, i Kristus Jesus, 7 för att i kommande tider visa sin överväldigande rika nåd genom godhet mot oss i Kristus Jesus. 8 Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, 9 inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig. 10 Hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar som Gud har förberett för att vi ska vandra i dem.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Är du frälst?

Det är en vanlig fråga i endel kristna sammanhang. Vad väntar man sig för svar?

Kanske man väntar sig en beskrivning av en dag för länge sedan, när man hade bett en bön och överlämnat sig åt Jesus. I en del sammanhang ställer man sig upp och vittnar: hur man greps av Anden och kände ett lyckorus, fylldes av värme, och kanske också började tala i tungor. Då kan man säga: den och den dagen blev jag frälst.

En annan gör kanske som gumman som det berättats om. Hon svarade: Jag ska gå och se efter. Och så gick hon in och tog fram sin Bi-

bel, slog upp Ef 2 och läste: *Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det.*

Ett fast ord och värt att tas emot!

Två skeden: död och liv

Vår text är tydligt delad i två delar: förr – nu.

Ni var döda – tidigare levde ni – bland dem var vi alla – vi var vredens barn.

Men – han har gjort oss levande – han har uppväckt oss – av nåd är ni frälsta.

Betyder det här att man måste ha upplevt en bestämd omvändelse, en viss dag, en händelse, för att veta att man har kommit över från dödens tillstånd till livet? Ska man ha levat i världen, ledd av härskaren över luftens välde, och följt sina köttsliga begär och gjort vad köttet och tankarna ville för att kunna säga att man är frälst, sedan man har upptäckt nåden i Kristus?

Det finns teologer som menar att det ska vara så. De säger att man inte kan vara frälst på riktigt om man inte kommit till en radikal omvändelse och kan visa på en bestämd tid i livet när man mötte Jesus, efter en egen avgörelse och ett beslut.

Men hur är det då med en som inte kan visa på någon sådan tidpunkt? Är man en sämre kristen då? Eller är man ingen kristen alls?

Jag kan inte visa på någon tidpunkt då jag medvetet tog ett steg att bli en kristen. Men jag kan visa på en dag när Gud tog ett sådant steg. Jag vet att jag för drygt 70 år sedan, den 1 mars, blev döpt i Faderns, Sonens och Den Helige Andes namn. Då kom Gud i hela sin rikedom till mig med all sin kärlek, och väckte mig till nytt liv. Han frälste mig av nåd, utan att jag hade hunnit eller kunnat göra något själv. Han kom först – det är vad temat *Guds förekommande nåd* uttrycker.

Och under den tid som rådde innan jag blev döpt gällde också de ord som Paulus skriver:

- Jag var död genom mina överträdelser och synder.

Men hur kan man säga så om ett litet oskyldigt barn? Det är ju i högsta grad levande.

Och ett spädbarn kan väl inte belastas av några överträdelser?

Jo, det är visst så. Det finns en belastning som gäller alla människor som föds på ett naturligt sätt till världen. Det är en klar biblisk sanning. Vi kan ta ett exempel från GT, Ps 51:7:

Med skuld är jag född och med synd blev jag till i min moders liv.

Det här vittnesbördet kan man inte avfärda på något annat sätt än genom att säga att kung David inte var inspirerad av Anden och därför inte talade sanning. Men vi tror att det som David skrev är gudomligt inspirerade ord. De står fasta och kan inte sägas emot. Vår skuld kommer från vår föräldrar som har fått den från sina föräldrar, ända från Adam och Eva som var de första som syndade. Vi kallar det arvsynd.

Det är samma sak som Paulus talar om i vår text: *Ni var döda*. Och: *Bland dem var vi alla*. Och i Rom 8:6f säger han:

Köttets sinne är död, men Andens sinne är liv och frid. Köttets sinne är fiendskap mot Gud.

Lägg till det som Jesus säger i sitt samtal med Nikodemus, Joh 3:6:

Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande.

Då blir det fullkomligt klart att vi från födelsen är döda i andlig mening, då vi är födda av köttet och har köttets sinne.

Hur yttrar det här sig i våra liv? Den här naturen blir vi aldrig kvitt, så den påverkar oss hela livet. Den gamla människan är motsträvig: vi känner inte för att gå till gudstjänsten, vi drar oss för att läsa Bibeln, det är motstånd mot andakter hemma, ska vi tala om andliga ting är det allra svårast med nära i familjen.

Det här motståndet influeras av härskaren över luftens välde, djävulen. Han är den ande som är verksam i olydnadens barn. Den gamla människan är hans undersåte och därmed har djävulen tillgång till att påverka oss i vårt eget kött. Dessutom använder han världen som sitt redskap för att förföra.

Eftersom vi är lärda att vara hänsynsfulla och ordentliga behöver inte den gamla männi-

skans onda natur yttra sig som bittra ord eller mord, och vi är också angelägna att upprätthålla ett sken av att undvika otukt och osedliga miljöer. Men vad finns inuti våra hjärtan? Jo, ögonen dras till porr och nakenhet eftersom vi har en ond begärelse i oss, som kallas köttets lust. Och vår tunga är benägen att skvallra: berätta ofördelaktiga saker om våra medmänniskor i stället för att tala gott om dem och tyda allt till det bästa. När det gynnar oss själva tar vi till en "vit lögn".

Sådant är yttringar av fiendskapen mot Gud, det som kallas köttets sinne. Den anden är verksam i olydnadens barn. Hos dem som inte är födda av Anden finns inget annat. Och "härskaren över luftens välde" är så skicklig att förföra, både samma gamla metoder och nya raffinerade sätt att få bort Guds ord från vårt folk och från våra personliga liv. Olydnadens barn är slavar under denne härskare och ska en gång dömas att tillbringa evigheten hos honom.

Gud grep in

Så ville Gud inte ha det. Han älskar oss och vill inte att vi ska vara under djävulens välde, som textorden säger:

Men Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek, även när vi ännu var döda genom våra överträdelser, att han har gjort oss levande med Kristus.

Allt grundar sig på Guds kärlek. Det här beskriver Luther i sin mäktiga psalm:

*Men Gud i sin barmhärtighet mig såg i mitt elände.
Min plåga till hans plåga blev,
min nöd som sin han kände.*

Det här såg Gud redan i begynnelsen, innan Adam och Eva hade syndat, ja innan han hade skapat världen. Därför tog han ett beslut:

*Han sade till sin ende Son:
Nu vill jag mig förbarma.
Så skynda dig, min käre son,
ge räddning åt den arme
och honom fräls ur synd och nöd.
Befriad ifrån evig död
låt honom med dig leva.*

Det här gjorde Gud innan du och jag var födda, innan vi kunde göra något. Han sände sin Son för att leva det liv som vi inte kunde leva: han föddes och levde utan synd, han motstod frestelserna av djävulen. Och så gick han in under det straff som på grund av våra synder borde ha drabbat oss, det värsta av allt lidande. Och slutligen blev han dödad på korset, till stor triumf för djävulen som nu hade övervunnit honom. Trodde han! Men det hade han inte gjort, för Jesus uppstod på tredje dagen och bevisade så att allt han hade gjort var fullkomligt och färdigt.

Och så fortsätter Gud och gör något med oss var och en, ännu en gång innan vi har berett oss och bestämt hur vi vill ha det. Han tog oss till sina barn i dopet, och klädde på oss den rättfärdighet som Jesus hade skaffat oss. Han lät oss både dö och begravas med honom i dopet men också uppstå med honom.

Han har uppväckt oss med honom och satt oss med honom i den himmelska världen, i Kristus Jesus.

Det här har ett syfte: det skulle bli en ny tillvaro redan här i våra liv. Vi skulle inte längre vara fångar under djävulens välde, utan vi skulle vara hans tjänare och få räkna med hans välsignelse:

... för att i kommande tider visa sin överväldigande rika nåd genom godhet mot oss i Kristus Jesus.

Därför kan Paulus sammanfatta:

Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig.

Gud har uteslutit att vi själva skulle kunna medverka till vår frälsning. Det var inte genom vårt viljebeslut som vi blev hans barn. Det var inte vår ånger över det liv vi levde i köttet, inte genom bönfällande om nåd som han tog sig an oss. Det var för att han för länge sedan beslutat att vi skulle vara hans. Det beskriver början av Efesierbrevet så starkt (Ef 1:3–8):

3 Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Far, som i Kristus har välsignat oss med all andlig välsignelse i himlen! 4 Han har utvalt oss i honom före världens skapelse till att vara heliga och fläckfria inför

honom. 5 I kärlek har han förutbestämt oss till barnskap hos honom genom Jesus Kristus, efter sin goda viljas beslut, 6 till ära och pris för den nåd som han har skänkt oss i den Älskade. 7 I honom är vi friköpta genom hans blod och har förlåtelse för våra synder, tack vare den rika nåd 8 som han lät flöda över oss med all vishet och insikt.

Det finns ännu en sak som hör till den överväldigande rika nåden. Sista versen i vår text:

Hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar som Gud har förberett för att vi ska vandra i dem.

Gud har inte kallat oss till sina barn och Jesu lärjungar för att sedan utelämnas åt vår egen kraft. Nej, utan honom skulle vår egen kraft vara för svag. Fienden är för stark. Och utan honom skulle vi inte förmå bära fram något vittnesbörd om honom för vår omvärld. Men nu har han berett gärningar för oss, så att vi kan vandra i dem, så som en bäckfåra eller en flodbädd är beredd för att vattnet att strömma i.

Förr brukade man ofta tala om de beredda gärningarna. Som kristna får vi glädjas över dem: vi kan se att det som händer i våra liv är förberett. Vi är hans verk. Det visste redan Salomo, som i Ords 16:9 skriver:

Människans hjärta tänker ut sin väg, men HERREN styr hennes steg.

Vilken förmån att få ha en sådan ledare! Tänk att få gå framåt i de gärningar som Gud har förberett för oss! Där finns glädjen i att vara hans lärjunge: inte i egen kraft, men i hans kraft som är fullkomlig och räcker till för alla de gärningar han leder oss in i.

Alltför ofta tar vi ändå saken i egna händer och handlar dåraktigt, mot Guds vilja och förförda av denna världens furste. Vi får därför varje dag bekänna vår synd: vi felar dagligen och stundligen, vi överträder Guds bud och vi underlåter att göra det som Gud har tänkt åt oss att göra. Men när vi vänder om, i den dagliga omvändelsen, och påminner oss om vilken rikedom det är att vara döpt och höra Herren till, då får vi åter gripa om löftet att han har förlåtit oss alla våra synder, tack vare hans rika nåd som har flödat över oss.

Kära heliga, benådade syndare: Gud har gripit in. Vi får i förundran och glädje ta emot den frälsning som han har berett och som ska fullbordas på den dagen när Jesus kommer för att hämta oss. Då ska de gärningar som Jesus har gjort räknas oss till godo och bli vår merit inför Domaren. Låt oss tacka honom för hans rika barmhärtighet och nåd.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.